

Kunnskapsoversikt om konverteringsterapi

Formålet med denne oversikten er å sammenstille kunnskap om konverteringsterapi som skal inngå i KUDs utredningsarbeid om et forbud mot konverteringsterapi. Oversikten er utarbeidet internt i Bufdir.

Kapittel 1 inneholder en beskrivelse av Bufdirs oppdrag fra KUD. Kapittel 2 gir en oversikt over metoden lagt til grunn i Bufdirs arbeid med leveransen, inkludert forståelse av oppdraget og problemstillinger og gjennomføringen av litteratursøk. Kapittel 3 inneholder hovedfunnene som oppsummerer kunnskapen vi har funnet, inndelt etter problemstillingene definert i oppdraget.

1 Bufdirs oppdrag

I en bestilling fra KUD til Bufdir datert 21. februar 2020, ble Bufdir bedt om å utforme en oversikt med svar på følgende spørsmål/problemstillinger:

1. Hva vet man om konverteringsterapi i dag?
 - Hvor utbredt er konverteringsterapi?
 - Hvem utsettes for konverteringsterapi?
 - Hvem utøver konverteringsterapi, og hvilke begrunnelser ligger bak?
 - Hvilken form har konverteringsterapi (under bønn, i private møter, oppsøkende virksomhet, frivillighet eller press/tvang)?
2. Brukes konverteringsterapi for å endre både seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk?
3. Hva vet man om konsekvenser av konverteringsterapi (skadevirkninger mv.)?

KUD definerte i bestillingen at oppdraget skulle utføres gjennom en kartlegging av eksisterende forskning og eventuelt annen eksisterende kunnskap.

2 Metode

2.1 Forståelse av oppdraget og problemstillinger

Gjennomføring av omfattende systematiske kunnskapsoversikter krever betydelige ressurser og tid. Disse rammebetingelsene har ikke vært til stede under Bufdirs gjennomføring av oppdraget, grunnet kort leveransefrist. Bufdir besvarer derfor KUDs bestilling med en forenklet systematisk kunnskapsoversikt, som både muliggjør gjennomføring av oppdraget innenfor tidsrammen og ivaretar hensynet til metodisk forsvarlighet (Wollscheid m.fl., 2019).

Kunnskapsoversikten er utformet med utgangspunkt i sammendragene fra vitenskapelige publikasjoner. Kvaliteten på publikasjonene har ikke blitt vurdert.

2.1.1 Forståelse av spørsmålene i oppdraget

Her følger oversikt over hvordan vi forstår de ulike problemstillingene i oppdraget:

Spørsmål	Forståelse av spørsmålet
Hvor utbredt er konverteringsterapi?	• Hvor mange personer har blitt utsatt for konverteringsterapi? • Hvor mange tilbyr eller gjennomfører konverteringsterapi? • I hvilke land forekommer konverteringsterapi?

Hvem utsettes for konverteringsterapi? Brukes det for å endre både seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk?	• Er det noen faktorer som øker utsatthet for konverteringsterapi? • Brukes konverteringsterapi også for å endre kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk?
Hvem utøver konverteringsterapi?	• Hvilke organisasjoner og individer utøver (eller evt. støtter) konverteringsterapi? • Karakteristika ved individer som utøver konverteringsterapi: hvilken rolle/kompetanse/utdanning har de?
Hvilke begrunnelser ligger bak?	• Primærfokus: Begrunnelsene til de som utøver konverteringsterapi • Sekundært: Begrunnelsene til de som utsettes for konverteringsterapi
Hvilken former har konverteringsterapi?	• Hvilke metoder brukes under konverteringsterapi i dag? • Utføres konverteringsterapi mellom en utøver og en utsatt, eller kan det være flere utøvere og/eller utsatte som deltar?
Hva vet vi om konsekvenser?	• Konsekvenser på individnivå, dvs. hvilke konsekvenser erfarer utsatte for konverteringsterapi?

2.2 Litteratursøk

Problemstillingene som ønskes belyst resulterte i følgende inklusjonskriterier i litteratursøket:

- Kildetype: Vitenskapelige publikasjoner
- Tidsperiode: Ti år (2010-2020)
- Geografi: Norge, Sverige, Danmark, England, USA og Canada
- Språk: Norsk, svensk, dansk og engelsk

Operasjonaliseringen av søkeordene i litteratursøkene var basert på KUDs oppdragsbeskrivelse, supplerende søkeord fra Bufdir samt termer som kom opp i innledende søk i de ulike søkekildene. Termene er i hovedsak hentet fra velferdssektoren. Tabellen viser søkeordene som ble lagt til grunn:

Søkeord på norsk	Søkeord på skandinavisk	Søkeord på engelsk
• Konverteringsterapi • Homoterapi • Seksuell reorientering • Reparasjonsterapi • Reorienteringsterapi • Tvinge til å skifte kjønn • Tvungen kjønnsbekreftende behandling • Tvunget kjønnskifte • Behandle homofili • Behand* homoseks* • Behandl* homofil*	• Ex-gayrørelsen • Bota homoseksualitet • Ex-gay grupp • Byta /bota sexuell lægning • Homoseksuel • Lgbt • Gay terapi • Hbtq terapi • Sexuell lægning • Homoseksualitet	• Ex-gay • Ex-gay movement • Conversion therapy/therapies • Sexual orientation change efforts • Sexual identity reconstruction • Ex-LGBT • Therapies to change sexual orientation • Gay cure • Gay cure therapy

		• Reparative therapy • Attempts to change sexual orientation • Sexual conversion • Ex-ex-gay • Forced gender change • Rehabilitation camp • LGBT rehabilitation camp • Gay rehab camp • LGBT rehab camp • Ex-gay therapist • Treatments of homosexuality, • Change sex-sex attraction • Healing homosexuals • Healing gays • Redirecting sexual orientation • Treatment of unwanted homosexuality • Modify sexual orientation • Unwanted homoerotic attraction • Gender critical therapy • Sexual orientation, gender identity or gender expression change efforts I tillegg ble emneordet "reparative therapy of male homosexuality" funnet i Oria.
--	--	--

2.2.1 Filtrering av søkeresultater

Basert på ovennevnte inklusjonskriterier og søkeord, gjennomførte Bufdirs bibliotekar et systematisk søk etter vitenskapelige publikasjoner i søkekilden Web of Science. Dette ble supplert med strategiske søk i søkekildene Oria og Google Scholar. I tillegg ble det gjort strategiske søk i Idunn og på nettsidene til offentlige myndigheter i Sverige og Danmark.

De innledende søkene resulterte i følgende antall treff:

- Web of Science: 716
- Oria: 18
- Google Scholar: 14
- Idunn: Ingen relevante treff
- Nettsider til offentlige myndigheter: Ingen relevante treff

Basert på publikasjonenes sammendrag og tittel, ble publikasjonene vurdert som aktuelle for denne kunnskapsoversikten «tagget» med hvilke av spørsmålene angitt i KUDs bestilling de kunne belyse. En og samme publikasjon kunne bli «tagget» med ulike spørsmål. I gjennomgangen av søkeresultatene dukket det også opp noen svært relevante funn som var publisert tidligere enn 2010. Disse publikasjonene ble derfor innlemmet i kunnskapsoppsummeringen.

Tabellen under viser antallet publikasjoner som ved første øyekast kunne bidra til å belyse de ulike spørsmålene, og antallet publikasjoner som gjenstår pr. tema etter nærmere vurdering av relevans:

<u>Spørsmål</u>	<u>Antall treff etter innledende vurdering</u>	<u>Antall treff etter endelig vurdering</u>
Hvor utbredt er konverteringsterapi (i dag)?	13	8
Hvem utsettes for konverteringsterapi? Brukes konverteringsterapi for å endre både seksuell orientering, kjønnsidentitet og -uttrykk?	25	6
Hvem utøver konverteringsterapi?	17	4
Hvilke begrunnelser ligger bak?	20	7
Hvilken former har konverteringsterapi?	13	5
Hva vites om konsekvenser av konverteringsterapi?	22	7

3 Hovedfunn

Her oppsummerer vi kunnskap som kan besvare problemstillingene definert i oppdraget. Kunnskapen er inndelt etter problemstilling. Vi gjennomgår kort hovedfunn fra forskning som kan svare på hvert spørsmål. Hvert spørsmål avsluttes med en kort oppsummering av den relevante forskningen.

Forskningen om konverteringsterapi er i hovedsak fra USA, med noen unntak fra Storbritannia og Canada. Litteratursøket ga ingen relevante treff på forskning fra Norge eller Norden. En del publikasjoner har færre respondenter og en kvalitativ tilnærming, men flere er basert på større studier av lhbt-befolkningen i USA. Noen studier har informanter som er, eller har vært, knyttet til spesifikke kristne samfunn. Andre undersøkelser som er større i omfang oppgir ikke hvor konverteringsterapien har forekommet.

3.1 Hvor utbredt er konverteringsterapi?

Sentrale problemstillinger innenfor dette spørsmålet er hvor mange lhbt-personer som har blitt utsatt for konverteringsterapi, hvor mange som utfører konverteringsterapi og i hvilke land konverteringsterapi foregår.

Salway, T., m.fl., (2020). Prevalence of Exposure to Sexual Orientation Change Efforts and Associated Sociodemographic Characteristics and Psychosocial Health Outcomes among Canadian Sexual Minority Men. *The Canadian Journal of Psychiatry*, January 2020.

Artikkelen måler utbredelsen av konverteringsterapi blant skeive canadiske menn. Dataene ble samlet inn i «Sex Now», en spørreundersøkelse blant menn som er seksuelle minoriteter (N = 8 388) i 2011-2012. 3,5 % av respondentene hadde blitt utsatt for konverteringsterapi på et eller annet tidspunkt i livet.

Turban, J.L., m.fl., (2019). Psychological Attempts to Change a Person's Gender Identity from Transgender to Cisgender: Estimated Prevalence across US States, 2015. *American Journal of Public Health*, 109. S. 1452-1454,

og

Turban, J.L., m.fl. (2020). Association between Recalled Exposure to Gender Identity Conversion Efforts and Psychological Distress and Suicide Attempts among Transgender Adults. *JAMA Psychiatry*, 77 (1). S. 68-76.

Disse artiklene bruker resultater fra USAs¹ Transgender Survey fra 2015 (N= 27 716) for å belyse prevalens av psykologiske forsøk på å endre personers kjønnsidentitet fra transkjønn til ciskjønn.

- 13,5 % av de spurte hadde vært utsatt for konverteringsterapi² (*psychological attempts to change a person's gender identity from transgender to cisgender*) i løpet av livet
- 5 % hadde vært utsatt for dette mellom 2010 og 2015
- Prevalensen av konverteringsterapi varierte mellom ulike stater, 9,4 % av respondentene fra South Carolina hadde opplevd det i løpet av livet, mot 25 % av respondentene fra Wyoming

Funnene fra undersøkelsen viser at konverteringsterapi fortsatt foregår, også mot transpersoner. Les mer under kapittel 3.2, «Hvem utsettes for konverteringsterapi?».

Bartlett, A., m.fl., (2009). The Response of Mental Health Professionals to Clients Seeking Help to Change or Redirect Same-Sex Sexual Orientation. *BMC Psychiatry*, 9(11).

Denne undersøkelsen fra Storbritannia er basert på en spørreundersøkelse om *mental health practitioners*³ (N = 1 328) syn på, og erfaringer med, behandlinger for å endre seksuell orientering.

- 4 % av behandlerne oppga at de ville forsøke å endre den seksuelle orienteringen til en pasient dersom de selv ønsket det
- 17 % hadde utført konverteringsterapi/hjulpet minst en pasient med å endre eller minske de homofile eller lesbiske følelsene sine
- Av behandlerne som hadde utført konverteringsterapi, mente 72 % at denne behandlingen bør være tilgjengelig for de som ønsker å endre den seksuelle orienteringen sin
- Resultatene fra undersøkelsene tyder på at bruken av konverteringsterapi ikke har minket de siste årene

Undersøkelsen finner altså at konverteringsterapi gjennomføres av behandlere innenfor psykisk helse i Storbritannia. Selv om kun et fåtall av behandlere gjennomfører konverteringsterapi, er det fortsatt et relativt stort omfang.

McGeorge, C.R., & Carlson, T.S. (2015). An Exploration of Family Therapists' Beliefs about the Ethics of Conversion Therapy: The Influence of Negative Beliefs and Clinical Competence with Lesbian, Gay, and Bisexual Clients. *Journal of Marital and Family Therapy*, 41(1). S. 42-56.

I en noe liknende undersøkelse som Bartlett m.fl. (2009) blant familieterapeuter i USA (N= 762) oppga 3,5 % av behandlerne å ha utøvd konverteringsterapi.

Dehlin, J.P, m.fl., (2015). Sexual Orientation Change Efforts among Current or Former LDS Church Members. *Journal of Counseling Psychology*, 62(2), s. 95-105.

Artikkelen er basert på en spørreundersøkelse blant nåværende og tidligere medlemmer av Jesu Kristi kirke av siste dagers hellige, også kjent som mormonere. Alle hadde opplevd å være tiltrukket av samme kjønn i løpet av livet. I dette utvalget (N = 1 612) hadde 73 % av mennene og 43 % av kvinnene forsøkt å endre sin seksuelle orientering.

Mallory, C., m.fl., (2018). Conversion Therapy and LGBT youth. The Williams Institute, UCLA School of Law. January 2018

¹ Inkluderer Amerikansk Samoa, Guam, Puerto Rico og amerikanske militærbaser utenfor USA.

² «Did any professional (such as a psychologist, counselor, or religious advisor) try to make you identify only with your sex assigned at birth (in other words, try to stop you being trans)?».

³ Undersøkelsen ble sendt ut til behandlere som var medlemmer av British Psychological Society, British Association for Counselling and Psychotherapy, United Kingdom Council for Psychotherapy og Royal College of Psychiatrists.

og

Mallory, C., m.fl., (2019). Conversion Therapy and LGBT Youth Update. June 2019

Dette er et faktaark, og en oppdatert versjon av det opprinnelige faktaarket, som oppsummerer eksisterende forskning og presenterer analyser om bl.a. utbredelsen av konverteringsterapi. Analysene er basert på tall fra større befolkningsundersøkelser i USA. Forfatterne estimerer at 698 000 lhbt-personer i USA⁴ har vært utsatt for konverteringsterapi. Av disse ble om lag 350 000 utsatt under ungdomstiden.

Anslaget for utbredelsen av konverteringsterapi mot lhbt-personer i USA er blant annet basert på et funn i Generations Study⁵, hvor 6,7 % av respondentene (lesbiske, homofile og bifile) oppga å ha vært utsatt for konverteringsterapi. Anslaget for transpersoner er basert på funnene i US Transgender Survey, som beskrevet i Turban m.fl. (2019 og 2020) over.

3.1.1 Oppsummering: Hvor utbredt er konverteringsterapi?

Store undersøkelser av USAs lhbt-befolkningen gir anslag på hvor stor andel lhbt-personer som har blitt utsatt for konverteringsterapi i løpet av livet. Disse undersøkelsene tyder på at i underkant av 7 % av lesbiske, homofile og bifile, og 14 % av transpersoner, har blitt utsatt for konverteringsterapi.

I en større undersøkelse av homofile og bifile menn i Canada, oppga 3,5 % å ha blitt utsatt for konverteringsterapi.

En annen måte å forstå utbredelse av konverteringsterapi på, er å vurdere hvor mange behandlere som tilbyr dette. Litteratursøket har ikke brakt fram forskning om hvor mange organisasjoner eller individer som utfører konverteringsterapi, men en undersøkelse fra Storbritannia viser at 17 % av psykologer mv. hadde utført en eller annen form for konverteringsterapi overfor lhb-pasienter. En mindre undersøkelse blant amerikanske familieterapeuter viste at 3,5 % av disse hadde utført konverteringsterapi overfor den samme gruppen.

Anslagene på utbredelsen av konverteringsterapi i den skeive befolkningen varierer altså mellom land og mellom ulike grupper – mellom 3,5 % og 14 % av lhbt-befolkningen. Forskingen tyder på at transpersoner kan være særlig utsatt for konverteringsterapi. Samtidig er det også sannsynlig at forståelsen av det vi i denne kunnskapsoppsummeringen kaller «konverteringsterapi» varierer mellom ulike undersøkelser.

3.2 Hvem utsettes for konverteringsterapi? Brukes det for å endre både seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk?

Sentralt for å besvare disse spørsmålene er å kartlegge forskning om hvem det er som utsettes for konverteringsterapi, inkludert om det er noen faktorer som øker risikoen for utsatthet. I tillegg gjøres det rede for om konverteringsterapi brukes for å endre både seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Maccio, E.M. (2010). Influence of Family, Religion, and Social Conformity on Client Participation in Sexual Reorientation Therapy, *Journal of Homosexuality*, 57:3, s. 441-458.

Denne studien undersøker sannsynligheten for å delta i konverteringsterapi, basert på faktiske eller forventede familiereaksjoner ved åpenhet om egen likekjønnet seksuell orientering, religiøs fundamentalisme, sosial konformitet og ulike demografiske variabler. Utvalget var en sammenligning av 52 lhb-personer som har deltatt i konverteringsterapi og 211 lhb-personer som ikke har deltatt i

⁴ 18-59 år.

⁵ <http://www.generations-study.com/>

konverteringsterapi. Studien fant at faktiske eller forventede negative familiereaksjoner, høy grad av religiøs fundamentalisme og identifisering av en selv som spirituell økte sannsynligheten for å delta i konverteringsterapi betraktelig.

Dehlin, J.P., m.fl., (2015). Sexual Orientation Change Efforts Among Current or Former LDS church members, *Journal of Counseling Psychology*, 62(2), s. 95-105.

Denne studien undersøker konverteringsterapi blant personer i USA som hadde opplevd likekjønnet tiltrekning på et eller annet tidspunkt i livet og som var eller tidligere hadde vært medlemmer i Jesu Kristi kirke av siste dagers hellige (N= 1 612). 73 % av de mannlige respondentene og 43 % av de kvinnelige respondentene hadde forsøkt konverteringsterapi. Faktorer som økte utsatthet for konverteringsterapi var lite støtte fra familie eller lokalsamfunn når det gjaldt lhbtq-identiteter, høy grad av ortodoks religiøsitet før anerkjennelse av egen likekjønnet orientering og det å vokse opp i et ruralt samfunn.

Salway, T., m.fl., (2020). Prevalence of Exposure to Sexual Orientation Change Efforts and Associated Sociodemographic Characteristics and Psychosocial Health Outcomes among Canadian Sexual Minority Men. *Canadian Journal of Psychiatry - Revue Canadienne de Psychiatrie*, January 2020.

Studien er en ikke-representativ undersøkelse blant mannlige seksuelle minoriteter i Canada. Av de 8 388 respondentene, hadde 3,5 % blitt utsatt for konverteringsterapi. Utsatthet for konverteringsterapi var høyere blant:

- homofile menn, sammenlignet med bifile menn
- transmenn, sammenlignet med cismenn
- menn som var åpne om egen seksualitet, sammenlignet med de som ikke var åpne
- menn som hadde urfolksbakgrunn, sammenlignet med hvite menn
- menn med annen etnisk minoritetsbakgrunn, sammenlignet med hvite menn
- menn som hadde en inntekt under \$ 30 000, sammenlignet med de som hadde en inntekt over \$ 60 000

Turban, J.L., m.fl., (2019). Psychological Attempts to Change a Person's Gender Identity from Transgender to Cisgender: Estimated Prevalence Across US States, 2015. *American Journal of Public Health*, 109. S. 1452-1454.

Denne studien handler om psykologiske forsøk på å endre en persons kjønnsidentitet fra transkjønn til ciskjønn i perioden 2010-2015 i USA. Datagrunnlaget er en ikke-representativ spørreundersøkelse med 27 716 respondenter som er trans. Studien konkluderer med at 13,5 % av respondentene hadde blitt utsatt for konverteringsterapi på bakgrunn av kjønnsidentitet.

Turban, J.L., m.fl., (2020). Association between Recalled Exposure to Gender Identity Conversion Efforts and Psychological Distress and Suicide Attempts among Transgender Adults. *JAMA Psychiatry*, 77 (1). S. 68-76.

Studien undersøker hvorvidt konverteringsterapi overfor transpersoner som skjer på bakgrunn av deres kjønnsidentitet har sammenheng med utvikling av dårlig psykisk helse i voksen alder. Datagrunnlaget er en ikke-representativ spørreundersøkelse som ble gjennomført i 2019 med 27 715 respondenter som er trans. 71,3 % av respondentene hadde snakket med en religiøs eller sekulær profesjonell om deres kjønnsidentitet, og av disse hadde 19,6 % blitt utsatt for konverteringsterapi.

Wright, T., m.fl., (2018). Conversion Therapies and Access to Transition-Related Healthcare in Transgender People: A Narrative Systematic Review. *BMJ Open*, 2018.

Denne systematiske kunnskapsoppsummeringen handler om konverteringsterapi som er rettet mot transpersoner og personer innenfor kjønns mangfoldspekteret. Formålet med kunnskapsoppsummeringen var å beskrive frekvens og form på praksisen, konsekvenser for den psykiske helsen til de som utsettes og barrierer i tilgang til kjønnsbekreftende behandling. Forskerne fant at transpersoner ble utsatt for konverteringsterapi, selv om frekvensen var uklar.

3.2.1 Oppsummering: Hvem utsettes for konverteringsterapi? Brukes det for å endre både seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk?

Forskningen vi har gått igjennom viser at det er noen faktorer som øker risikoen for å bli utsatt for konverteringsterapi, inkludert faktiske eller forventede negative reaksjoner fra familie eller lokalsamfunn og høy grad av religiøs fundamentalisme. Andre risikofaktorer som forskningen nevner er urfolksbakgrunn, etnisk minoritetsbakgrunn, lavt inntektsnivå og det å vokse opp i et ruralt samfunn. Forskningen bekrefter også at konverteringsterapi blir brukt for å endre personers kjønnsidentitet fra trans til cis. Innsats for å endre personers kjønnsuttrykk blir ikke nevnt eksplisitt i forskningen vi har gjennomgått.

3.3 Hvem utøver konverteringsterapi?

Sentrale spørsmål for å gjøre rede for hvem som utøver konverteringsterapi, er hvilke organisasjoner og individer som utøver (eller evt. støtter) konverteringsterapi, og hvilken faglig bakgrunn eller andre relevante karakteristika som utøverne har. Vi har ikke funnet forskning som oppsummerer alle aktører som utøver konverteringsterapi, og oppsummerer derfor her hvilke aktører som kommer frem i forskningen vi har sett nærmere på.

Flentje, A., m.fl., (2014). Experiences of Ex-Gay Individuals in Sexual Reorientation Therapy: Reasons for Seeking Treatment, Perceived Helpfulness and Harmfulness of Treatment, and Post-Treatment Identification. *Journal of Homosexuality*, 61. S. 1242-1268.

Blant de 38 informantene i denne amerikanske undersøkelsen blant personer som har gjennomgått konverteringsterapi, oppga flesteparten at dette var utøvd av en religiøs aktør⁶. Andre utøvere som forekom var (sekulære) rådgivere, ekteskaps- og familieterapeuter, psykolog, sosionom og psykiater.

Bartlett, A., m.fl. (2009). The Response of Mental Health Professionals to Clients Seeking Help to Change or Redirect Same-Sex Sexual Orientation. *BMC Psychiatry*, 9(11).

Undersøkelsen (N= 1 328) viser at 17 % av de spurte britiske psykologene, psykiaterne, psykoterapeutene og rådgiverne har utført konverteringsterapi (hjulpet minst en pasient med å endre eller minske de homofile eller lesbiske følelsene sine).

McGeorge, C.R., & Carlson, T.S. (2015). An Exploration of Family Therapists' Beliefs about the Ethics of Conversion Therapy: The Influence of Negative Beliefs and Clinical Competence with Lesbian, Gay, and Bisexual Clients. *Journal of Marital and Family Therapy*, 41(1). S. 42-56.

3,5 % av spurte amerikanske familieterapeuter (N= 762) oppga å ha utøvd konverteringsterapi.

Ryan, C., m.fl., (2020). Parent-Initiated Sexual Orientation Change Efforts with LGBT Adolescents: Implications for Young Adult Mental Health and Adjustment. *Journal of Homosexuality*, 67(2). S. 159-173.

⁶ Religiøs leder, en religiøs person som ikke var leder eller en religiøs rådgiver.

Denne amerikanske undersøkelsen (N= 245) viser at foreldre og foresatte også utøver konverteringsterapi ovenfor barna/ungdommene sine. Dette forekom både gjennom at foreldrene/foresatte selv forsøkte å endre barnas seksuelle orientering, eller at de tok initiativ til at barna skulle bli utsatt for konverteringsterapi av andre.

3.3.1 Oppsummering: Hvem utøver konverteringsterapi?

Litteratursøkene ga ingen treff som ga en total oversikt over utøvere av konverteringsterapi. Basert på beskrivelser av utøverne i forskningen, kan vi konkludere at følgende grupper har utøvd konverteringsterapi:

- Religiøse aktører
- Rådgivere
- Familie- og ekteskapsterapeuter
- Psykologer
- Psykiatere
- Psykoterapeuter
- Sosionomer
- Foreldre/foresatte

3.4 Hvilke begrunnelser ligger bak?

Spørsmålet om begrunnelser for konverteringsterapi kan forstås på to måter: utøverens begrunnelser og den utsattes begrunnelser. Vi vil hovedsakelig oppsummere forskning om utøveres begrunnelser, men vi vil også beskrive noe litteratur om utsattes begrunnelser for å delta i konverteringsterapi.

Utøveres begrunnelser

Serovich, J.M., m.fl., (2008). A Systematic Review of the Research Base on Sexual Reorientation Therapies. *Journal of Marital and Family Therapy*, 34(2), s. 227-238.

Denne systematiske oversikten gjør rede for begrunnelsene bak konverteringsterapi, og deler disse inn i to forståelser: den psykoanalytiske og den religiøse.

Nicolosi (1991⁷) synes å være en innflytelsesrik utvikler og fremmer av konverteringsterapi fra et mer vitenskapelig perspektiv. Serovich og medforfatterne oppsummerer Nicolosis (1991) argument som en psykoanalytisk (patologisert) forståelse av homoseksualitet, som trenger å repareres – derav begrepet *reparative therapy*.

Den andre begrunnelsen for konverteringsterapi forstår seksuell orientering som hovedsakelig biologisk, men seksuell atferd som valgfritt og noe som kan granskes fra et moralsk perspektiv, det vil si forstås som moralsk eller umoralsk. Konverteringsterapi legitimeres, ifølge dette synet, når en persons seksuelle orientering står i konflikt med troen deres.

Bartlett, A., m.fl., (2009). The Response of Mental Health Professionals to Clients Seeking Help to Change or Redirect Same-Sex Sexual Orientation. *BMC Psychiatry*, 9(11).

Som tidligere nevnt, vurderer denne artikkelen holdninger til og erfaringer med utøving av konverteringsterapi blant britiske psykologer mv. 17 % av utvalget (dvs. 222 behandlere) oppga å ha gitt konverteringsterapi for homofile eller lesbiske følelser til en eller flere pasienter. Av disse sa 72 % seg enige i at det finnes tilfeller hvor folk bør ha muligheten til å redusere eller reorientere sine homofile eller lesbiske følelser. Pasientens ubehag med sin seksuelle orientering ble oppgitt som

⁷ Nicolosi, J. (1991). *Reparative Therapy of Male Homosexuality*. New Jersey, USA: Jason Aronson.

grunn for å utøve konverteringsterapi av alle disse respondentene. Behandlerne oppga konflikter mellom seksuell orientering og religion, kultur og verdier som faktorer som bidro til ubehag for pasientene.

McGeorge, C.R., & Carlson, T.S. (2015). An Exploration of Family Therapists' Beliefs about the Ethics of Conversion Therapy: The Influence of Negative Beliefs and Clinical Competence with Lesbian, Gay, and Bisexual Clients. *Journal of Marital and Family Therapy*, 41(1). S. 42-56.

Denne spørreundersøkelsen av amerikanske familieterapeuter (N= 762) viser at støtte av etikken bak og/eller utøvelse av konverteringsterapi er assosiert med høyere grad av negative holdninger til lhb-personer og mindre kompetanse i å ha lhb-personer som klienter.

Arthur, E., m.fl., (2014). Playing it Straight: Framing Strategies among Reparative Therapists. *Sociological Inquiry*, 84(1). S. 16-41.

Gjennom innholdsanalyse av nettsider som tilbyr eller fremmer konverteringsterapi, viser også denne artikkelen at det er to «skoler» av konverteringsterapeuter: *profesjonelle aktører* som fremhever pasienters rett til å søke å endre seg og *religiøse rådgivere* (hovedsakelig konservative kristne) som fremmer forbud mot homofil adferd fra Bibelen. Begge formene for konverteringsterapeuter har til felles at de antar at homofili kan endres, og at de som plages egen seksuell orientering trenger hjelp.

Utsattes begrunnelser

Flentje, A., m.fl., (2014). Experiences of Ex-Ex-Gay Individuals in Sexual Reorientation Therapy: Reasons for Seeking Treatment, Perceived Helpfulness and Harmfulness of Treatment, and Post-Treatment Identification. *Journal of Homosexuality*, 61. S. 1242-1268.

Dette er en kvalitativ undersøkelse av amerikanske lesbiske, homofile og bifile som tidligere har gjennomgått konverteringsterapi (N = 38). Religiøs tro som sto i konflikt med å være lhb var den oftest nevnte årsaken for å ha oppsøkt konverteringsterapi. Ønske om et «normalt» heterofilt liv med ekteskap og barn var også en årsak som ble oppgitt av mange.

Beckstead, A.L. (2012). Can We Change Sexual Orientation? *Archives of Sexual Behavior*, 37 (6). S. 855-990.

Artikkelen oppsummerer at utsatte oppsøker eller sier seg villige til å gjennomgå konverteringsterapi av hovedsakelig to grunner. Den første av disse motivasjonene er de opplevde positive sosiale konsekvensene av å være heterofil. Den andre motivasjonen er ønsket om å unngå negative sanksjoner eller andre negative konsekvenser ved å være ikke-heterofil.

McGeorge, C.R., & Carlson, T.S. (2015). An Exploration of Family Therapists' Beliefs about the Ethics of Conversion Therapy: The Influence of Negative Beliefs and Clinical Competence with Lesbian, Gay, and Bisexual Clients. *Journal of Marital and Family Therapy*, 41(1). S. 42-56.

Forskerne bak denne artikkelen trekker frem internalisert homofobi som en årsak til å oppsøke eller være mer utsatt for konverteringsterapi.

3.4.1 Oppsummering: Hvilke begrunnelser ligger bak konverteringsterapi?

Forskningen vi har gått gjennom viser bred enighet i at begrunnelsene for konverteringsterapi, fra behandlernes side, kan deles inn i to hovedgrupper: enten at ikke-heterofil seksuell orientering er en psykisk sykdom eller at det er syndig. Tilnærmingen til homofili som psykisk sykdom er basert på psykoanalytiske teorier om homofili som avvik og/eller tegn på mangelfull eller uheldig utvikling.

Den religiøse tilnærmingen til konverteringsterapeuter synes å kunne deles videre inn i to. Den ene er religiøse, hovedsakelig konservative kristne, som forstår det å «praktisere homofil» som syndig og legitimerer konverteringsterapi av denne grunn. I tillegg kommer det andre behandlere, gjerne mer profesjonelle (psykologer, psykiatere, familieterapeuter mv.) som legitimerer og utfører konverteringsterapi gjennom å referere til pasientens plager og indre konflikt mellom å være skeiv og å tilhøre en religion som de mener ikke tillater dette.

Fra de utsattes side, ser forskningen ut til å fremme tre hovedårsaker til å oppsøke eller si seg (mer eller mindre) villig til å delta i konverteringsterapi:

1. Konflikt mellom å være homofil og samtidig tilhøre en religion som de opplever fordømmer dette
2. Ønsket om å leve et «normalt» heterofilt liv
3. Internalisert homofobi

3.5 Hvilke former kan konverteringsterapi ta?

Sentrale problemstillinger innenfor dette spørsmålet er hvilke metoder som brukes under konverteringsterapi i dag og hvorvidt konverteringsterapi utføres mellom en(utøver og en utsatt eller om kan det være flere utøvere og/eller flere utsatte som deltar.

Beckstead, A.L. (2012). Can We Change Sexual Orientation? Archives of Sexual Behavior, 37 (6). S. 855-990.

Denne litteraturstudien gir en oversikt over konverteringsterapi utført av psykisk helsepersonell, hvordan forskere har forsøkt å verifisere eller kritisere slik innsats og hvordan praksisen med konverteringsterapi påvirker samfunnets forståelse av menneskelig seksualitet. Studien beskriver ulike former for konverteringsterapi:

- Fortelle klientene bakgrunnen for deres tiltrekning (for eksempel misbruk, forsømmelse og avvísning fra foreldre og likepersoner, mangler når det gjelder egen kjønnsrolle)
- Presentere homoerotisk tiltrekning som et resultat av umøtte behov
- Redusere homofil atferd gjennom å unngå/undertrykke atferden
- Utvikle ikke-seksuelle samkjønnsrelasjoner
- Bruke støttegrupper som bidrar til å ansvarliggjøre og bekrefte klienten og som kan fungere som rollemodeller for klienten
- Bruke religiøse metoder (for eksempel bønn, botgjøring, fokus på Gud og religiøse doktriner og eksorsisme) med formål om å tilby svar, mirakler og støtte eller for å fordrive homofile demoner

Bartlett, A., m.fl., (2009). The Response of Mental Health Professionals to Clients Seeking Help to Change or Redirect Same-Sex Sexual Orientation. BMC Psychiatry, 9:11.

Studien baserer seg på 222 helsearbeidere som jobber med psykisk helse i Storbritannia som har utført konverteringsterapi mot minst én homofil klient. 52 % av klientene hadde blitt utsatt for terapien i privat praksis, 33 % i offentlig praksis og 8 % i en annen sammenheng (for eksempel i frivillig tjeneste). 66 % hadde mottatt rådgivning/terapi, 14 % psykoterapi, 15 % atferdsterapi, 2 % medisinsk behandling og 2 % annen behandling. 1 % ble henvist videre til en annen profesjonell.

Dehlin, J.P., m.fl., (2015). Sexual Orientation Change Efforts among Current or Former LDS Church Members. Journal of Counseling Psychology, 62(2), s. 95-105.

Denne studien undersøker konverteringsterapi blant 1 612 personer i USA som hadde opplevd likekjønnet tiltrekning på et eller annet tidspunkt i livet og som var nåværende eller tidligere medlemmer i Jesu Kristi kirke av siste dagers hellige. Blant de som hadde opplevd konverteringsterapi, var de vanligste formene på konverteringsterapien:

- Bønn
- Fasting
- Bibelstudier
- Fokus på å bedre forholdet med Jesus
- Tempeldeltakelse
- Selvfordypelse
- Dagbokskriving
- Undertrykkelse
- Selvstraff
- Å søke råd fra andre
- Forsøk på å eliminere eller reorientere likekjønnede erotiske følelser (for eksempel ved å date det motsatte kjønn, se på porno av det motsatte kjønn og understreke kjønnskonform atferd/kjønnskonformt utseende)
- Å utforske lhbtq-miljøet

Wright, T., m.fl., (2018). Conversion Therapies and Access to Transition-Related Healthcare in Transgender People: A Narrative Systematic Review. *BMJ Open*, 2018.

Denne systematiske kunnskapsoppsummeringen handler om konverteringsterapi rettet mot transpersoner og personer innenfor kjønns mangfoldspekteret. Formene på konverteringsterapien som inkluderes i kunnskapsoppsummeringen er psykoanalyse, selvpåført eksponeringsterapi, psykoterapi basert på lek, foreldrerådgivning, psykofarmaka, foreldreledede intervensjoner og barrierer i tilgang til kjønnsbekreftende behandling.

Flentje, A., m.fl. (2013). Sexual Reorientation Therapy Interventions: Perspectives of Ex-Ex-Gay Individuals. *Journal of Gay & Lesbian Mental Health*, 17(3). S. 256-277.

Studien baserer seg på 38 lhb-informanter som har blitt utsatt for konverteringsterapi. Informantene oppgir at terapimetoden de ble utsatt for ofte hadde en sterk vektlegging av religiøs praksis og inneholdt negative budskap om lhb-personer.

3.5.1 Oppsummering: Hvilke former kan konverteringsterapi ta?

Forskningen vi har gått gjennom viser at konverteringsterapien som forekommer i dag hovedsakelig baserer seg på metoder som vektlegger innsats rettet mot det psykiske/mentale hos den som skal reorienteres. Intervensjoner som fokuserer på det fysiske/kroppslige, er mindre utbredt. Et unntak er en studie som trekker frem at barrierer i tilgang til kjønnsbekreftende behandling i noen tilfeller kan anses som konverteringsterapi. Terapien som beskrives i forskningen ovenfor er i noen tilfeller selvpåført. Andre ganger er en helsearbeider, religiøs rådgiver, foreldre/foresatte eller likepersoner involvert.

3.6 Hvilke konsekvenser har konverteringsterapi?

Vi oppsummerer her forskning om konsekvenser av konverteringsterapi blant personer som har blitt utsatt for dette.

Konsekvenser kan forstås som (negative) effekter av å delta i terapien – altså skadevirkninger – som dårlig selvbilde, skam o.l. Konsekvenser kan også forstås som effekten av en behandling – i dette

tilfellet, om konverteringsterapi kan lykkes i å endre seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Vi forstår spørsmålet som å dreie seg om konsekvenser for individene, dvs. skadevirkninger, heller enn hvorvidt konverteringsterapi er «effektivt»⁸.

Cramer, R.J., m.fl., (2008). Weighing the Evidence: Empirical Assessment and Ethical Implications of Conversion Therapy. *Ethics & Behavior*, 18(1). S. 93-114.

Artikkelen er en litteraturgjennomgang av forskning om konsekvensene av konverteringsterapi. Følgende skadevirkninger er dokumentert gjennom forskningen som er inkludert:

- Redusert seksuell opphisselse, og seksuell dysfunksjon
- Skam
- Indre konflikt
- Redsel
- Lav selvtillit
- Økt depresjon og angst, fobier
- Selvmordsforsøk og -tanker
- Økt aggresjon
- Internalisert homofobi
- Traumer
- Konflikt med foreldre og øvrig familie
- Tap av religiøs tro
- Død

Salway, T., m.fl., (2020). Prevalence of Exposure to Sexual Orientation Change Efforts and Associated Sociodemographic Characteristics and Psychosocial Health Outcomes among Canadian Sexual Minority Men. *Canadian Journal of Psychiatry – Revue Canadienne de Psychiatrie*.

Denne studien av homofile og bifile canadiske menn (N= 8 388, hvorav 304 hadde vært utsatt for konverteringsterapi) sammenligner negative psykososiale utfall mellom mennene som hadde vært utsatt for konverteringsterapi med de som ikke hadde vært utsatt. De som hadde vært utsatt for konverteringsterapi hadde en høyere risiko for å oppleve ensomhet, jevnlig overstadig alkoholinntak, jevnlig narkotikabruk, selvmordstanker og selvmordsforsøk.

Ryan, C., m.fl., (2020). Parent-Initiated Sexual Orientation Change Efforts with LGBT Adolescents: Implications for Young Adult Mental Health and Adjustment. *Journal of Homosexuality*, 67(2). S. 159-173.

Studien viser at respondentene som hadde gjennomgått konverteringsterapi (utøvd av foreldre/foresatte eller terapeuter/religiøse ledere) i barndommen eller ungdomstiden hadde høyere sannsynlighet for å oppleve depresjon, selvmordstanker, selvmordsforsøk, lavere utdanningsnivå og lavere inntekt i alderen 21-25 år enn andre. De negative konsekvensene av konverteringsterapi var forsterket for de som hadde opplevd konverteringsterapi fra både foreldre/foresatte og fra terapeuter/religiøse ledere.

⁸ En litteraturgjennomgang av forskning om hvorvidt konverteringsterapi evner å endre folks seksuelle orientering konkluderer at det eksisterer mange studier som skal vurdere dette, men at de alle har store metodiske begrensninger (Cramer m.fl., 2008).

Turban, J.L., m.fl., (2020). Association between Recalled Exposure to Gender Identity Conversion Efforts and Psychological Distress and Suicide Attempts among Transgender Adults. *JAMA Psychiatry*, 77(1). S. 68-76.

Transpersoner som har vært utsatt for konverteringsterapi for kjønnsidentiteten deres har høyere risiko for selvmordstanker- og forsøk, psykiske vansker, røyking og narkotikabruk enn transpersoner som ikke har vært utsatt for konverteringsterapi.

Wright, T., m.fl., (2018). Conversion Therapies and Access to Transition-Related Healthcare in Transgender People: A Narrative Systematic Review. *BMJ Open*, 2018.

Denne systematiske kunnskapsoppsummeringen handler om konverteringsterapi rettet mot transpersoner og personer innenfor kjønns mangfoldspekteret. Formålet med kunnskapsoppsummeringen var å beskrive frekvens og form på praksisen, konsekvenser for den psykiske helsen til de som utsettes og barrierer i tilgang til kjønnsbekreftende behandling. Forskerne fant begrensede bevis på konsekvenser for psykisk helse i litteraturgjennomgangen. De vurderte imidlertid at barrierer i tilgang til kjønnsbekreftende behandling kunne se ut til å være en mer utbredt utfordring.

Dehlin, J.P., m.fl., (2014). Sexual Orientation Change Efforts among Current or Former LDS Church Members. *Journal of Counseling Psychology*, March 2014.

Denne undersøkelsen om medlemmer i Jesu Kristi kirke av siste dagers hellige sine erfaringer med konverteringsterapi måler både opplevelser av positive og skadelige effekter (N = 1 612). Konverteringsterapi ble hovedsakelig beskrevet som å ha andre positive effekter enn tilsiktet. Tabellen viser en oversikt over positive og negative effekter av konverteringsterapi, som rapportert av de utsatte:

Positive effekter	Negative effekter
Aksept av ens likekjønnede seksuelle orientering og en selv	Større ubehag med sin likekjønnede seksuelle identitet
Mindre symptomer på angst og depresjon	Lavere selvtillit
Forbedret forhold med familien	Økt skamfølelse
	Økt depresjon og angst
	Følelse av å ha kastet bort tid og penger
	Økt avstand fra Gud og menigheten
	Dårligere forhold til familien
	Høyere grad av selvmordstanker- og planer

Flentje, A., m.fl. (2014). Experiences of Ex-Ex-Gay Individuals in Sexual Reorientation Therapy: Reasons for Seeking Treatment, Perceived Helpfulness and Harmfulness of Treatment, and Post-Treatment Identification. *Journal of Homosexuality*, 61.

I likhet med Dehlin m.fl. (2014), vurderer også denne studien både opplevde positive og negative effekter ved konverteringsterapi. De positive effektene var uintenderte av utøveren av konverteringsterapien. Følgende konsekvenser var nokså vanlige for respondentene (N= 38):

Positive uintenderte effekter	Negative effekter
Følelse av tilhørighet og støtte	Depresjon og angst
Følelse av aksept og å ikke være alene	Skam, skyldfølelse og selvforakt

Fjelstrom, J. (2013). Sexual Orientation Change Efforts and the Search for Authenticity. *Journal of Homosexuality*, 60 (13).

I denne amerikanske studien hadde ingen av de homofile eller lesbiske informantene som hadde gjennomgått konverteringsterapi endret sin seksuelle orientering (N= 15). Flere opplevde negative konsekvenser etter konverteringsterapien, inkludert følelse av håpløshet, selvbekreidelse og skam fordi de hadde «mislyktes» i å endre sin seksuelle orientering og vansker med romantiske forhold.

3.6.1 Oppsummering: Hvilke konsekvenser har konverteringsterapi?

Negative konsekvenser av konverteringsterapi var et vanlig tema i artiklene vi fant gjennom litteratursøket. To av artiklene vi fant identifiserte også noen positive uuntenderte konsekvenser, men ingen av artiklene hadde et positivt syn på konverteringsterapi.

Forskningen viser at de vanligste negative konsekvensene er knyttet til psykisk helse. Lhbt-personer som har gjennomgått konverteringsterapi har større risiko for angst, depresjon, selvmordstanker- og forsøk. Mange oppgir negative følelser som skam, selvforakt og konflikter eller brutt kontakt med familie og menighet.

Flere studier tyder også på at utsatthet for konverteringsterapi er assosiert med narkotikabruk. En studie fant også at respondentene som hadde opplevd konverteringsterapi hadde lavere inntekt og utdanningsnivå enn de som ikke hadde opplevd det.

3.7 Kilder

Arthur, E., McGill, D., & Essary, E.H., (2014). Playing it Straight: Framing Strategies among Reparative Therapists. *Sociological Inquiry*, 84(1). S. 16-41.

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/soin.12026?casa_token=BdG0myz_YagAAAAA:vNDzi_NrIdDXRBeEGy9Vaba5YaB4Vmpj5KQDhPO9G-hKJmRH0-rs3rugY72McZy8ptJvfqxrS_5DQ

Bartlett, A., Smith, G., & King, M., (2009). The response of mental health professionals to clients seeking help to change or redirect same-sex sexual orientation. *BMC Psychiatry*, 9:11.

<https://bmcpsy psychiatry.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/1471-244X-9-11>

Beckstead, A.L. (2012). Can We Change Sexual Orientation? *Archives of Sexual Behavior*, 37 (6). S. 855-990.

https://www.researchgate.net/profile/Lee_Beckstead/publication/221847417_Can_We_Change_Sexual_Orientation/links/53e25ea80cf275a5fdd6c116/Can-We-Change-Sexual-Orientation.pdf

Cramer, R.J., Golom, F.D., LoPresto, C.T., & Kirkley, S.M., (2008). Weighing the Evidence: Empirical Assessment and Ethical Implications of Conversion Therapy. *Ethics & Behavior*, 18(1). S. 93-114.

https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10508420701713014?casa_token=eY_swHmtfw_wAAAAA:x3Px_xQHmOOt1b-cCc8WZ9NSqsar0xJuUMxemSD574smfePlkd27xIE5Vgxmit_XPynCasfKn7q#aHR0cHM6Ly93d3cudGFuZGZvbmxpbmUuY29tL2RvaS9wZGYvMTAuMTA4MC8xMDUwODQyMDcwMTcxMzAxND9uZWVvKQWNjZXNzPXRydWVwAQEAw

Dehlin, J.P, Galliher, R.V., Bradshaw, W.S., Hyde, D.C., & Crowell, K.A., (2015). Sexual orientation change efforts among current or former LDS church members, *Journal of Counseling Psychology*, 62(2), s. 95-105.

<https://psycnet.apa.org/record/2014-09735-001>

Fjelstrom, J. (2013). Sexual Orientation Change Efforts and the Search for Authenticity. *Journal of Homosexuality*, 60 (13).

https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00918369.2013.774830?casa_token=Xj52K7LjYn_QAAAAA:57kXYxBerGPiVoXDHsQTN9OsInq1e8Om3MOBkJfkD-xEFv4-0kxXO71GpGOECJXixX0x5jG0B300

Flentje, A., Heck, N.C., & Cochran, B.N. (2014). Experiences of Ex-Ex-Gay Individuals in Sexual Reorientation Therapy: Reasons for Seeking Treatment, Perceived Helpfulness and Harmfulness of Treatment, and Post-Treatment Identification. *Journal of Homosexuality*, 61. S. 1242-1268.

https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00918369.2014.926763?casa_token=vJr6BGfEL_QAAAAA:QVXPV69Qqb4JToTX7NXLbfjbMA-WD0z6tC607AAAs05ozSFDDa1i8668MoPr68_xPUN7AlqRwTwV

Flentje, A., Heck, N.C., Cochran, B.N., (2013). Sexual Reorientation Therapy Interventions: Perspectives of Ex-Ex-Gay Individuals. *Journal of Gay & Lesbian Mental Health*, 17(3). S. 256-277.

https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/19359705.2013.773268?casa_token=FZnFAyDV4gqAAAAA:p--A4h8Kx_girDMIHMzk_7jNd5jGDiJeEQbC6qteCj7sr8iyl3U76MB_CbmYGso0ZDIYzs4m81

Maccio, E.M. (2010). Influence of Family, Religion, and Social Conformity on Client Participation in Sexual Reorientation Therapy, *Journal of Homosexuality*, 57:3, s. 441-458.

<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00918360903543196?needAccess=true>

Mallory, C., Brown, T.N.T., & Conron, K., (2019). Conversion Therapy and LGBT Youth Update. June 2019

<https://williamsinstitute.law.ucla.edu/wp-content/uploads/Conversion-Therapy-LGBT-Youth-Update-June-2019.pdf>

Mallory, C., Brown, T.N.T., & Conron, K., (2018). Conversion therapy and LGBT youth. The Williams Institute, UCLA School of Law. January 2018

<https://williamsinstitute.law.ucla.edu/wp-content/uploads/Conversion-Therapy-LGBT-Youth-Jan-2018.pdf>

McGeorge, C.R., & Carlson, T.S. (2015). An Exploration of Family Therapists' Beliefs about the Ethics of Conversion Therapy: The Influence of Negative Beliefs and Clinical Competence with Lesbian, Gay, and Bisexual Clients. *Journal of Marital and Family Therapy*, 41(1). S. 42-56.

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/jmft.12040?casa_token=gYttl_i9husAAAAA:T8A4SenIMcGMmnutVQMogymEAlkJATu_mxf0WWZ58zBhZ_DTvtQ38DtfyRz8_kjek2jM-XrqFSmyA

Ryan, C., Toomey, R.B., Diaz, R.M., & Russell, S.T., (2020). Parent-Initiated Sexual Orientation Change Efforts with LGBT Adolescents: Implications for Young Adult Mental Health and Adjustment. *Journal of Homosexuality*, 67(2). S. 159-173.

https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00918369.2018.1538407?casa_token=c00WtBYwojkAAAAA:gbocr8QjpBLIDfo_3QYyMRXOuu4BJ4e451P2iCy_ktAawsVabitOX0lpeazY8uhl-xaJrOoJwZ9WG

Salway, T., Ferlatte, O., Gesink, D., & Lachowsky, N.J., (2020). Prevalence of Exposure to Sexual Orientation Change Efforts and Associated Sociodemographic Characteristics and Psychosocial Health Outcomes among Canadian Sexual Minority Men. *The Canadian Journal of Psychiatry*, January 2020.

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0706743720902629>

Serovich, J.M., Craft, S.M., Toviessi, P., Gangamma, R., McDowell, T., & Gafsky, E.L., (2008). A Systematic Review of the Research Base on Sexual Reorientation Therapies. *Journal of Marital and Family Therapy*, 34(2), s. 227-238.

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1752-0606.2008.00065.x?casa_token=stf_vRuqYTMAAAAA:7Kr3GMA6BCqL7bqFnAMk89gZ9V0SROs-17kZ8T2smDaUBEWZ40eQgWV5rISpDlfj4VcQM-GXPY12UQ

Turban, J.L., Beckwith, N., Reisner, S.L., Keuroghlian, A.S., (2020). Association between Recalled Exposure to Gender Identity Conversion Efforts and Psychological Distress and Suicide Attempts among Transgender Adults. *JAMA Psychiatry*, 77 (1). S. 68-76.

<https://jamanetwork.com/journals/jamapsychiatry/fullarticle/2749479>

Turban, J.L., King, D., Reisner, S.L., & Keuroghlian, A.S., (2019). Psychological Attempts to Change a Person's Gender Identity from Transgender to Cisgender: Estimated Prevalence across US States, 2015. *American Journal of Public Health*, 109. S. 1452-1454.

<https://ajph.aphapublications.org/action/showCitFormats?doi=10.2105%2FAJPH.2019.305237>

Wollscheid, S., Lyby, L., & Nesje, K. (2019). Kunnskap om tiltak for å øke kompetansen på vold og overgrep blant offentlig ansatte. En litteraturgjennomgang. NIFU Rapport 2019:9. Oslo.

<https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/bitstream/handle/11250/2647719/NIFUrapport2020-9.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Wright, T., Candy, B., & King, M. (2018). Conversion Therapies and Access to Transition-Related Healthcare in Transgender People: A Narrative Systematic Review. *BMJ Open*, 2018.

<https://bmjopen.bmj.com/content/bmjopen/8/12/e022425.full.pdf>